

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Elena Petrášová

Chrámová architektura amarnské doby v Egypte
(*Temple Architecture of the Amarna Period in Egypt*)

86 stran (včetně příloh)

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2017

Vedoucí práce: Doc. Mgr. Jaromír Krejčí, PhD.

Chrámová architektura amarnské doby je rozsáhlé a náročné téma postihující jednu z radikálních inovací, které důsledně uskutečňoval během své sedmnáctileté vlády Amenhotep IV. / Achnaton. Důležitost právě této inovace, která zahrnuje aspekty stavitelské, umělecké a náboženské, vhodně vystihl Christian E. Loeben slovy: „Existuje pouze jedna oblast, ve které se Achnaton, nebo přesněji jeho architekti, projevil jako „revolucionář“, a tou je výstavba chrámů. Není tím míněna architektura chrámů, která se také změnila, avšak méně sofistikovaným způsobem, nýbrž způsob, jakým byly tyto chrámy postaveny.“ (Ch. E. Loeben, „Théby v amarnské době: Achnaton, revolucionář chrámové architektury / Thebes in the Amarna Period: Akhenaten, a Revolutionary of Temple Architecture“, in: J. Mynářová – P. Onderka [eds.], *Théby. Město bohů a faraonů / Thebes. City of Gods and Pharaohs*, Praha 2007, s. 106-117 [108])

Jako cíl své bakalářské práce si autorka stanovila „představit chrámové a kultovní stavby období vlády novoříšského panovníka Amenhotepa IV.“, což zmiňuje v Úvodu (s. 8-9), stejně jako v něm uvádí nástin čtyř kapitol, do nichž svou práci rozdělila. První kapitolu (s. 10-15) E. Petrášová logicky věnuje slunečnímu kultu a stručně nastiňuje jeho vývoj završený Achnatonovou náboženskou reformou a uctíváním Atona.

Zatímco ve druhé kapitole (s. 16-19) se autorka věnuje Achnatonově stavební aktivitě v Karnaku a shrnuje poznatky o jeho čtyřech raných chrámových stavbách, ve třetí nejrozsáhlejší kapitole (s. 20-44) se zabývá amarnskou chrámovou architekturou. Zmiňuje v ní topografii oblasti a historii bádání, podává přehled o používaných stavebních materiálech a následně popisuje Velký a Malý Atonův chrám v Achetatonu a další tamější sakrální stavby.

Čtvrtá kapitola (s. 45-53) přináší základní údaje o významu a symbolice egyptských chrámů, předkládá jejich srovnání s Atonovými chrámy po stránce architektury a výzdoby a popisuje i změny v chrámové architektuře v poamarnském období. Čtyři kapitoly ústí v přehledný Závěr (s. 54-56), který jen potvrzuje, že zmíněný cíl bakalářské práce byl splněn beze zbytku. Ocenit je také třeba bohatý poznámkový aparát (267 poznámek k textu), obsáhlý seznam použité literatury (s. 57-63) a vhodně zvolenou obrazovou přílohu (39 obrázků na s. 65-86).

Pokud se autorka hodlá tomuto tématu dále věnovat, doporučil bych jí další literaturu poskytující nové zajímavé údaje o amarnské době a nástupnictví na trůnu (například Silverman – Wegner 2006; Seyfried [ed.] 2012; Hawass 2013; Allen 2016; Hawass – Saleem 2016), architektury a umění (například Weatherhead 2007; Tietze [ed.] 2008; Farsen 2010; Manniche 2010) či o náboženství (například Stevens 2006).

Domnívám se, že předložená bakalářská práce Eleny Petrášové splňuje požadavky na ni kladené a lze ji doporučit k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Praha, 16. května 2017

Prof. PhDr. Břetislav Vachala, CSc.
Český egyptologický ústav FF UK